

ROMÂNIA
ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

PROIECT

PRIVIND EXERCITAREA ATRIBUȚIILOR

SPECIFICE

FUNCȚIEI DE VICEPREȘEDINTE

AL ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI

JUSTIȚIE

Judecător
GABRIELA ELENA BOGASIU

OCTOMBRIE 2016

„Unde nu este lege, acolo nu este libertate.”

John Locke

CONSIDERAȚII INTRODUCATIVE. ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, ÎNTRE ROLUL CONSTITUȚIONAL, DIMENSIUNEA UMANĂ ȘI LIMITELE BUGETARE.

În cel mai larg sens, justiția este o virtute, idealul intangibil al dreptului, ultima și cea mai înaltă expresie a lui, cu două atribute esențiale - egalitatea și generalitatea¹.

Justiția poate fi înțeleasă și ca funcție – aceea de a judeca, de a spune dreptul într-o speță concretă, o prerogativă suverană care aparține statului și se realizează prin organele sale specializate, împuternicite de lege în acest sens².

Conform prevederilor art. 126 alin. (1) din Constituția României, puterea judecătorească se exercită de Înalta Curte de Casație și Justiție și de celelalte instanțe judecătorești stabilite de lege. În același timp, Înalta Curte de Casație și Justiție are rolul constituțional de a asigura interpretarea și aplicarea unitară a legii de către celelalte instanțe judecătorești, potrivit competenței sale.

Înalta Curte de Casație și Justiție este organizată și funcționează în temeiul art. 126 din Constituția României, republicată și al art. 18-34 din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, republicată. Are în componență Secția I civilă, Secția a II-a civilă, Secția penală, Secția de contencios administrativ și fiscal și Secțiile Unite, cu competență proprie. În cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție funcționează Completul pentru

¹Eugen Herovanu, *Principiile procedurii judiciare*, I, București, 1932, pag. 22-23

²Viorel Mihai Ciobanu, în Ioan Muraru, Elena Simina Tănăsescu (coord.), *Constituția României: comentariu pe articole*, Editura C.H. Beck, București, 2008, pag. 1217

soluționarea recursului în interesul legii, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, precum și 4 complete de 5 judecători.

În afara secțiilor și a formațiunilor de judecată, în structura Înaltei Curți de Casație și Justiție sunt reglementate în prezent următoarele compartimente: a) Direcția legislație, studii, documentare și informatică juridică; b) Cancelaria; c) Departamentul economico-financiar și administrativ; d) Biroul de informare și relații publice; e) Compartimentul relații internaționale; e¹) Compartimentul juridic (nu funcționează efectiv); f) Compartimentul de audit public intern; g) Compartimentul arhivă.

Cheltuielile necesare funcționării Înaltei Curți de Casație și Justiție se finanțează din bugetul de stat, iar președintele are calitatea de ordonator principal de credite.

Din punctul de vedere al resurselor umane, Înalta Curte de Casație și Justiție se compune din președinte, 2 vicepreședinți, 4 președinți de secții și judecători. În cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție funcționează magistrați-asistenți, grefieri, manager economic, funcționari publici, specialiști IT și alte categorii de personal auxiliar stabilite prin statul de funcții. Numărul maxim de posturi se stabilește prin hotărâre a Guvernului, la propunerea ministrului justiției și a președintelui Înaltei Curți de Casație și Justiție, cu avizul Consiliului Superior al Magistraturii, finanțarea posturilor fiind asigurată în limita bugetului aprobat prin legile bugetare anuale și de rectificare.

Toate aceste elemente configurează Înalta Curte de Casație și Justiție ca pe o organizație publică funcționând într-un mediu social a cărui realitate nu poate fi ignorată, entitate caracterizată atât de elementele care o compun, cât și de procesele prin care se realizează întrepătrunderea și dinamica acestora, creată cu scopul de a realiza o misiune specifică: îndeplinirea justiției.

Nu se poate vorbi despre standarde ridicate de performanță fără profesionalism, competență, transparentă, receptivitate față de nou, fără efortul concertat al tuturor celor implicați în activitatea instanței, la nivelul cunoașterii și al remodelării mentalităților.

În egală măsură, cunoașterea instanței în dinamica ei, dobândită în cei peste zece ani în care am avut calitatea de judecător al Înaltei Curți, m-a condus către concluzia că ideea de modernitate și dorința de inovare implică respectul față de valorile organizaționale și față de ideile și practicile care și-au dovedit în timp eficiența, integrate într-o abordare echilibrată, aptă să asigure menținerea unei colaborări intrainstituționale armonioase, caracterizate de bună credință.

CADRUL LEGAL AL FUNCȚIEI DE VICEPREȘEDINTE AL ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

Potrivit art. 28 din Legea nr. 304/2004, privind organizarea judiciară, conducerea Înaltei Curți de Casație și Justiție se exercită de către președinte, doi vicepreședinți și colegiul de conducere.

Atribuțiile vicepreședinților sunt prevăzute în Regulamentul privind organizarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, în principal în art. 14- 16, care fac parte din Capitolul II- Conducerea Înaltei Curți de Casație și Justiție, Secțiunea 2- Vicepreședinții Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Vicepreședinții Înaltei Curți de Casație și Justiție exercită atribuțiile ce revin președintelui, în lipsa acestuia, conform delegării de atribuții dispuse de președinte sau în baza dispoziției președintelui.

În ceea ce privește activitatea de judecată și de unificare a practicii judiciare, vicepreședinții prezidează, în lipsa președintelui, completele pentru soluționarea recursurilor în interesul legii, completele pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, în cazul prevăzut la art. 520alin. (8) din Codul de procedură civilă și în cazul prevăzut la art. 476 alin. (8) din Codul de procedură penală, și Secțiile Unite, precum și completele de 5 judecători.

Vicepreședinții Înaltei Curți de Casație și Justiție exercită, conform repartizării stabilite de președinte, următoarele atribuții:

- coordonează activitatea Direcției legislație, studii, documentare și informatică juridică și a Departamentului economico-financiar și administrativ;
- asigură conducerea generală a Cancelariei și a Biroului de informare și relații publice;
- propun colegiului de conducere măsurile necesare ce urmează a fi adoptate în procesul formării și perfecționării profesionale a judecătorilor și magistraților-asistenți;

- urmăresc dezbaterile problemelor de drept în cadrul secțiilor Înaltei Curți de Casație și Justiție;
- asigură publicarea periodică a jurisprudenței Înaltei Curți de Casație și Justiție;
- organizează paza sediului și a bunurilor Înaltei Curți de Casație și Justiție și aprobă măsurile pentru prevenirea incendiilor, cele privind protecția muncii, protecția civilă, apărarea împotriva dezastrelor și activitățile privind problemele militare;
- controlează activitatea arhivistică, potrivit legii;
- controlează și coordonează activitatea comisiei de analiză privind încălcarea dreptului de acces la informațiile de interes public;
- desemnează, împreună cu președinții de secții, judecătorii din fiecare secție care asigură activitatea completelor de judecată în perioada vacanței judecătorești.

Unul dintre vicepreședinții Înaltei Curți de Casație și Justiție conduce structura de protecție a informațiilor clasificate a Înaltei Curți de Casație și Justiție, constituită prin ordin al președintelui în vederea exercitării atribuțiilor prevăzute în Hotărârea Guvernului nr. 585/2002, cu modificările și completările ulterioare.

Vicepreședinții Înaltei Curți de Casație și Justiție exercită, conform repartizării stabilite de președinte, următoarele atribuții privind personalul Înaltei Curți de Casație și Justiție:

- aprobă fișele posturilor pentru magistrații asistenți, personalul auxiliar de specialitate și celelalte categorii de personal, întocmite de conducătorul compartimentului corespunzător;
- controlează și coordonează evaluarea anuală a activității personalului Înaltei Curți de Casație și Justiție, cu excepția judecătorilor și a magistraților-asistenți;
- analizează cererile și propune președintelui încadrarea personalului, în condițiile legii, cu excepția judecătorilor și a magistraților-asistenți;

- aprobă efectuarea concediilor anuale de odihnă de către personalul Înaltei Curți de Casație și Justiție, cu excepția judecătorilor și a magistraților-asistenți.

Vicepreședinții Înaltei Curți de Casație și Justiție exercită și unele atribuții legate de activitatea Colegiului de conducere, după cum urmează:

- Colegiul de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție este prezidat de președinte, iar în lipsa acestuia, de unul dintre vicepreședinți.
- La începutul fiecărui an, Colegiul de conducere, la propunerea președintelui sau a vicepreședinților Înaltei Curți de Casație și Justiție, poate aproba înființarea de complete specializate în cadrul secțiilor Înaltei Curți de Casație și Justiție, în funcție de numărul și natura cauzelor, de volumul de activitate al fiecărei secții, precum și de specializarea judecătorilor și necesitatea valorificării experienței profesionale a acestora.
- Președintele sau vicepreședinții Înaltei Curți de Casație și Justiție propun Colegiului de conducere înființarea de complete specializate, pe baza propunerilor formulate, pentru fiecare secție, de președintele acesteia.
- Colegiul de conducere poate adopta, pe baza propunerilor președintelui sau ale vicepreședinților, hotărâri privind circuitul dosarelor și circuitul actelor la nivelul completelor de 5 judecători
- Colegiul de conducere poate adopta, pe baza propunerilor președintelui, ale vicepreședinților sau ale președinților de secții, hotărâri privind: reguli comune și reguli specifice privind repartizarea aleatorie a dosarelor, în aplicarea dispozițiilor din acest domeniu prevăzute în lege, în Regulamentul Înaltei Curți și în Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești; reguli comune și reguli specifice privind organizarea arhivelor secțiilor, a completelor de 5 judecători, a completelor pentru soluționarea recursurilor în interesul legii și a completelor pentru dezlegarea unor chestiuni de drept; reguli privind organizarea activității judecătorilor și a completelor de permanență.

Regulamentul nu prevede o specializare a vicepreședinților, dar prin Hotărârea nr. 15/ 2013, Colegiul de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție a aprobat transformarea unui post de judecător din cadrul Secției I civile în cel de-al doilea post de vicepreședinte, cu atribuții în materie civilă, post în urma vacanței căruia s-a declanșat prezenta procedură de ocupare.

De aceea, obiectivele formulate în cadrul proiectului privind exercitarea atribuțiilor specifice funcției de vicepreședinte al Înaltei Curți de Casație și Justiție pe care l-am întocmit se vor referi la atribuții legate de activitatea instanței în alte materii decât cea penală și vor fi structurate după cum urmează:

- Obiective legate de activitatea Înaltei Curți de Casație și Justiție ca instanță de judecată;
- Obiective vizând activitatea de unificare a practicii judiciare;
- Implicarea în procesul legislativ și în colaborarea Înaltei Curți de Casație și Justiție cu alte autorități publice.

OBIECTIVE VIZÂND ACTIVITATEA ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE CA INSTANȚĂ DE JUDECATĂ

În dimensiunea sa de instanță de judecată, Înalta Curte de Casație și Justiție își exercită competența prin cele patru secții (două secții civile, secția penală și secția de contencios administrativ și fiscal) și prin completele de 5 judecători (două în materie penală și două în materie civilă), așa cum rezultă din prevederile art. 19 și 21- 26 din Legea nr. 304/ 2004, privind organizarea judiciară.

Secțiile Unite au atribuția de a soluționa sesizările privind schimbarea jurisprudenței Înaltei Curți de Casație și Justiție, la sesizarea unei secții, în condițiile prevăzute în art. 26 din Legea nr. 304/2004, dar acest mecanism nu a mai fost utilizat în practica ultimilor ani.

Obiective

- a. Echilibrarea volumului de activitate al secțiilor civile și al secției de contencios administrativ și fiscal**
- b. Adoptarea de măsuri administrative în vederea bunei funcționări a completelor de 5 judecători**

- a. Echilibrarea volumului de activitate al secțiilor civile și al secției de contencios administrativ și fiscal**

În precedentul mandat al vicepreședintelui cu atribuții în materie civilă (2013- 2016), principalul obiectiv a fost acela al implementării Noului Cod Civil și a Noului Cod de Procedură Civilă, obiectiv adus la îndeplinire prin asigurarea unui dialog constructiv între formațiunile de judecată de la nivelul instanței supreme, valorificarea practicilor care și-au dovedit eficacitatea sub impactul noilor reglementări, adoptarea unor reguli comune privind pregătirea dosarelor în recurs, circuitul dosarelor și forma

diferitelor acte procedurale, identificarea unor imperfecțiuni legislative și formularea de propuneri sau puncte de vedere pentru înlăturarea acestora.

Pornind de la realitățile deja „câștigate”, principalul obiectiv pe care mi-l propun în ceea ce privește activitatea administrativă și de judecată a celor trei secții non- penale ale Înaltei Curți este echilibrarea volumului lor de activitate, aspect care, în pofida măsurilor deja inițiate în ultimii ani, încă mai așteaptă o rezolvare.

Context, vulnerabilități

Din datele statistice privind activitatea Înaltei Curți, rezultă cu evidență dezechilibrul grav existent între Secția de contencios administrativ și fiscal și celelalte secții ale Înaltei Curți de Casație și Justiție la indicatori precum numărul de dosare nou intrate, numărul total de dosare, ori încărcătura calculată prin raportarea numărului de dosare la numărul de posturi judecător/ magistrat asistent/ grefier din statul de personal și la numărul de posturi ocupate.

Începând cu anul 2013, când a intrat în vigoare Noul cod de procedură civilă, datele statistice se prezintă astfel:

Anul 2013

Dosare	Secția penală	Secția I civilă	Secția a II- a civilă	Secția de contencios administrativ și fiscal
Pe rol la începutul perioadei	1667	2566	2476	6316
Dosare nou intrate	5480	4810	4191	5339
Dosare nou intrate NCPC		85	66	817
Total pe rol	7147	7376	6667	11655
Dosare soluționate	5215	5811	4464	6863

Anul 2014

Dosare	Secția penală	Secția I civilă	Secția a II- a civilă	Secția de contencios administrativ și fiscal
Pe rol la începutul perioadei	1932	1565	2203	4792
Dosare nou intrate	3738	2957	2911	4763
Dosare nou intrate NCPC		493	424	3267
Total pe rol	5670	4522	5114	9555
Dosare soluționate	5151	3510	3997	4848
- din care NCPC		404	347	806

Anul 2015

Dosare	Secția penală	Secția I civilă	Secția a II- a civilă	Secția de contencios administrativ și fiscal
Pe rol la începutul perioadei	519	1012	1117	4707
Dosare nou intrate	4038	2666	2529	5109
Dosare nou intrate NCPC		965	1143	4344
Total pe rol	4557	3678	3646	9816
Dosare soluționate	3917	2804	2558	4044
- din care NCPC		887	856	2103

Anul 2016- Semestrul I

Dosare	Secția penală	Secția I civilă	Secția a II- a civilă	Secția de contencios administrativ și fiscal
Pe rol la începutul perioadei	640	874	934	5722
Dosare nou intrate	2290	1374	1189	3104
Dosare nou intrate NCPC		712	770	2801
Total pe rol	2930	2248	2123	8876
Dosare soluționate - din care NCPC	2180	1468 694	1295 735	2163 1702

Dacă mă refer doar la datele statistice ale semestrului I al anului 2016, Secția de contencios administrativ și fiscal avea pe rol un număr total de dosare cu 103% mai mare decât al celor două secții civile la un loc, cu o schemă de personal aproximativ egală cu schema Secției I civile.

De asemenea, poate fi identificat un dezechilibru și între cele două secții civile ale Înaltei Curți, care au valori foarte apropiate ale numărului de dosare nou intrate, numărului total de dosare și numărului de cauze soluționate, dar dispun de resurse de personal dimensionate, în mod vizibil, diferit.

Conform statului de funcții al Înaltei Curți, la 1 septembrie 2016, situația era următoarea:

Categoria de personal nr. posturi în schemă/ nr. posturi ocupate	Secția penală	Secția I civilă	Secția a II- a civilă	Secția de contencios administrativ și fiscal
Judecători	35/31	31/31	23/21	30/27
Magistrați asistenți	35/34	22/22	17/16	23/23
Grefieri	42/34	34/34	30/30	30/30
Agenți procedurali	2/ 2	1/ 1	1/ 1	0
Aprozi	2/ 2	0	2/ 2	1/ 1

Prin Hotărârea nr.20 din 5 octombrie 2016, în temeiul dispozițiilor art.19 lit.a) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, Colegiul de conducere a aprobat modificarea structurii de personal a instanței supreme, în sensul că 2 posturi vacante de magistrat asistent din schema Secțiilor Unite trec în schema de personal a Secției de contencios administrativ și fiscal și 3 posturi vacante de magistrat asistent din schema Secțiilor Unite trec în schema de personal a Secției penale.

De asemenea, în cursul lunii septembrie 2016 a fost aprobată cererea unui judecător al Secției I civile de a-și desfășura activitatea în cadrul Secției de contencios administrativ și fiscal, timp de un an, începând cu data de 1 noiembrie 2016.

Dincolo de indicatorii cantitativi, specificul ramurilor de drept în care se exercită competența celor trei secții non- penale își pune amprenta asupra dinamicii activității, complexității și tipologiei cauzelor, procedurii aplicabile, organizării fluxurilor de dosare și indicatorilor de operativitate. În acest sens, sunt de menționat:

- Ritmul diferit de aplicare a Noului Cod de Procedură Civilă, cu care Secția de contencios administrativ a fost prima care s-a confruntat, încă din primul an al intrării sale în vigoare (2013).
- Dinamica volumului de cauze înregistrate, cu o tendință constantă de scădere în cazul secțiilor civile, sub impactul intrării în vigoare a Noului Cod Civil și a Noului Cod de Procedură Civilă, cu noile reguli de așezare a competenței materiale, și o tendință constantă de creștere în cazul Secției de contencios administrativ și fiscal, a cărei competență este trasată de Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004 și de multitudinea de acte normative speciale aplicabile în acest domeniu.
- Problemele privind redefinirea competenței fostei Secții comerciale, reorganizată în Secția a II-a civilă, conform art. 224 al Legii nr. 71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil.
- Aplicarea unor norme procedurale diferite, care au impact asupra duratei și ratei de soluționare a cauzelor- și mă voi referi în continuare doar la soluțiile pe care le pronunță Înalta Curte de Casație și Justiție, ca instanță de recurs.

Potrivit prevederilor art. 497 din Codul de procedură civilă, aplicabile în activitatea celor două secții civile, „*Înalta Curte de Casație și Justiție, în caz de casare, trimite cauza spre o nouă judecată instanței de apel care a pronunțat hotărârea casată ori, atunci când este cazul și sunt îndeplinite condițiile prevăzute la art. 480 alin. (3), primei instanțe, a cărei hotărâre este, de asemenea, casată.*” Regula este, așadar, aceea a casării cu trimitere.

Pentru contenciosul administrativ și fiscal, art. 20 alin. (3) din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004 instituie o procedură specială, derogatorie, aplicabilă indiferent de rangul instanței de recurs (curte de apel sau Înalta Curte de Casație și Justiție) și de natură să sporească dificultatea analizei cauzelor, în sensul că „*În cazul admiterii recursului, instanța de recurs, casând sentința, va rejudeca litigiul în fond.*”, cu excepția situației în care hotărârea primei instanțe a fost pronunțată fără a se judeca fondul sau

când judecata s-a făcut în lipsa părții, care a fost nelegal citată atât la administrarea probelor, cât și la dezbaterile fondului.

Art. 20 alin. (3) din Legea contenciosului administrativ nr. 554/ 2004 a căpătat conținutul actual prin art. 54 pct. 4 al Legii nr. 76/ 2012, pentru punerea în aplicare a Legii nr. 134/ 2010 privind Codul de procedură civilă, astfel că judecătorii secției de specialitate au considerat că nu se pune problema incidenței art. 83 lit. k) din aceeași lege, text potrivit căruia la data intrării în vigoare a Codului de procedură civilă se abrogă orice alte dispoziții contrare, chiar dacă sunt cuprinse în legi speciale.

Elementele enunțate și descrise mai sus constituie cauze ale diferențelor de volum de activitate între cele trei secții non- penale ale Înaltei Curți.

În același timp, unicitatea instanței supreme face ca secțiile sale să fie ~~părți ale unei organizații care ar trebui să funcționeze echilibrat și omogen și~~ să aibă o capacitate de reacție adaptată la dinamica activității, astfel încât decalajele ce pot apărea între structurile care o compun să nu devină grave și persistente în timp.

Afirm aceasta nu doar din motive ce țin de organizarea internă a Înaltei Curți și de raporturile dintre secțiile și compartimentele sale, ci și în considerarea modului în care diferențele de încărcătură și supraaglomerarea unei secții se răsfrâng asupra operativității și celerității activității de judecată și, în cele din urmă, asupra percepției publice.

Justiția este un serviciu public, iar nealocarea echilibrată a resurselor și lipsa de uniformitate în metodele și practicile administrative pot conduce la termene lungi și dificultăți în gestionarea dosarelor, generând un grad de insatisfacție atât în rândul judecătorilor și celorlalte categorii de personal implicate, cât și în rândul destinatarilor actului de justiție.

Mijloace de realizare

- Măsurile administrative de redimensionare a schemelor de personal

Pentru alocarea rațională a posturilor în funcție de datele cantitative, de complexitatea cauzelor și de specificul normelor de procedură aplicabile în cadrul secțiilor civile și al secției de contencios administrativ și fiscal, este necesară o mai mare flexibilitate și promptitudine în revizuirea statelor de funcții și de personal în raport cu dinamica activității.

Conform Regulamentului privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, competența administrativă a aprobării statelor de funcții și de personal și a alocării posturilor este partajată între colegiul de conducere și președintele instanței.

Astfel, în temeiul art. 10 din Regulament, președintele propune, împreună cu ministrul justiției, numărul maxim de posturi pentru Înalta Curte de Casație și Justiție, care se stabilește prin hotărâre a Guvernului. Președintele analizează anual, împreună cu președinții curților de apel și ministrul justiției, volumul de activitate al instanțelor și, în funcție de rezultatele analizei, ia măsuri pentru suplimentarea sau reducerea numărului de posturi, cu acordul Consiliului Superior al Magistraturii.

În ceea ce privește personalul Înaltei Curți de Casație și Justiție, Regulamentul prevede atribuția președintelui de a repartiza judecătoria, magistrații-asistenți și alte categorii de personal la secții și la compartimentele din structura Înaltei Curți de Casație și Justiție.

În același timp, conform art. 19 din Regulament, Colegiul de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție are atribuția de a aproba statele de funcții și de personal al Înaltei Curți de Casație și Justiție.

În aceste condiții, pentru adoptarea și implementarea măsurilor de redimensionare a structurii de personal este necesară o bună colaborare cu președintele Înaltei Curți, cu colegiul de conducere și cu președinții și colectivele secțiilor, pentru cunoașterea și înțelegerea contextului organizațional și dezvoltarea unui mod de abordare a problemelor în care preeminent să fie interesul general al funcționării eficiente a instanței, în ansamblul său.

În contextul normativ în vigoare, în exercitarea atribuției prevăzute la art. 10 alin. (3) din Regulament, președintele are o marjă de apreciere limitată cu privire la repartizarea pe secții a judecătorilor, deoarece, potrivit prevederilor Legii nr. 303/2004, privind statutul judecătorilor și procurorilor, concursul de promovare în funcția de judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție se desfășoară pe baza principiului specializării, pentru posturile vacante la secția pentru care a optat candidatul. Cererile de înscriere la concursul de promovare în funcția de judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție cuprind *precizarea secției pentru care se depune candidatura*, iar în cadrul concursului, proba scrisă se desfășoară pe grupe de materii, *în funcție de specializare*.

De aceea, în opinia mea, cea mai adecvată măsură pentru redimensionarea schemelor de personal este mobilitatea posturilor vacante, cu revizuirea periodică a situației în funcție de dinamica activității, astfel ca măsurile administrative adoptate să aibă aptitudinea de a asigura adecvarea efectivă și promptă a resurselor umane la volumul de activitate al fiecărei structuri organizatorice a Înaltei Curți.

- Măsuri administrative legate de circuitul dosarelor și repartizarea atribuțiilor personalului auxiliar de specialitate în derularea etapelor procedurale.

În acest scop, îmi propun, pe baza colaborării cu conducerea secțiilor, identificarea celor mai bune practici pentru gestionarea dosarelor (înregistrare, arhivare, derulare a procedurii de pregătire a dosarelor și de filtrare a recursurilor) dezvoltate la nivelul secțiilor și armonizarea sau uniformizarea celor care și-au demonstrat eficiența, în măsura în care sunt compatibile cu specificul procedurii aplicabile în funcție de tipurile de cauze ce intră în competența fiecărei secții.

O importanță deosebită în acest sens o are participarea la ședințele organizate de secțiile Înaltei Curți în temeiul art. 33 din Regulamentul de organizare și funcționare administrativă a instanței supreme, în care se pun în dezbatere atât chestiuni de jurisprudență, cât și alte probleme de interes general, în vederea adoptării măsurilor necesare pentru buna desfășurare a

activității secțiilor, oferind o viziune de ansamblu asupra activității administrative și jurisdicționale a instanței.

Pentru dezvoltarea comunicării între secții și uniformizarea practicilor administrative compatibile cu specificul procedurii aplicabile în funcție de specializare, consider oportună și organizarea periodică a unor întâlniri profesionale comune ale celor trei secții non- penale, cu participarea judecătorilor, magistraților asistenți sau a altor categorii de personal, în funcție de problematica abordată.

Treptat, în funcție de posibilitățile reale oferite de dimensiunea schemelor de personal, pentru fluidizarea circuitului cauzelor am în vedere crearea unor echipe stabile pentru fiecare formațiune de judecată, care să includă, pe lângă judecătorii și magistrații asistenți ai completului, și grefieri (grefier arhivar, grefier de ședință și grefier dactilograf), care să urmărească și să realizeze în mod unitar toate etapele procedurii, cu distribuirea adecvată a atribuțiilor de serviciu.

Tot în această categorie de măsuri se înscrie înregistrarea promptă și exactă a datelor în sistemul informatic, pentru ca rapoartele generate să ofere informații corecte și actualizate privind circuitul dosarelor și durata de soluționare, iar parametrii statistici stabiliți prin centralizatoarele statistice ale instanței supreme să corespundă parametrilor statistici generați de aplicația stasisEcris.

Semnalele primite de la personalul cu atribuții în materie se referă și la necesitatea unor adaptări ale aplicației Ecris la specificul procedurii derulate în recurs de Înalta Curte de Casație și Justiție- procedura de filtrare, prevăzută în art. 493 din Codul de procedură civilă, care implică unele etape intermediare obligatorii, de analiză a rapoartelor și de examinare a admisibilității în principiu a căii de atac, a căror reflectare în Ecris scade în mod artificial operativitatea activității de judecată.

- Delimitarea mai clară a competenței între cele două secții civile, ținând seama de principiul specializării și de dimensiunea schemelor de personal.

Completele specializate și repartizarea cauzelor între cele două secții civile au fost stabilite potrivit regulilor adoptate prin Hotărârea Colegiului de conducere nr.8 din 5 aprilie 2012, cu indicarea expresă a unor tipuri de cauze atribuite în competența fiecărei secții, identificate prin ID-urile din Nomenclatoarele de obiecte, și împărțirea în proporție de 60% pentru Secția I civilă și 40% pentru Secția a II-a a dosarelor civile înregistrate după data de 13 aprilie 2012, având alte obiecte identificate în Nomenclatoarele de obiecte.

Acest mod de împărțire a dosarelor a condus, așa cum am arătat anterior, la o dezechilibrare a volumului de activitate în raport cu resursele umane alocate fiecărei secții, împrejurare ce face necesară revizuirea protocolului de repartizare, fie prin acordul celor două secții, așa cum s-a procedat anterior în 2012, fie printr-o intervenție managerială subsumată atribuțiilor funcțiilor de conducere.

➤ Măsuri de ordin legislativ constând în formularea de propuneri și sprijinirea demersurilor deja inițiate.

Prin Legea nr. 2/2013, privind unele măsuri pentru degrevarea instanțelor judecătorești, precum și pentru pregătirea punerii în aplicare a Legii nr. 134/2010, privind Codul de procedură civilă, au fost adoptate modificări ale unor acte normative în domeniul contenciosului administrativ și fiscal, prin care a fost reglementată competența de soluționare a cauzelor în primă instanță de către tribunal și, în mod corespunzător, competența de soluționare a recursurilor de către curțile de apel, însoțite de dispoziții tranzitorii aplicabile proceselor în curs de judecată la data schimbării competenței instanțelor.

Punerea în aplicare a acestei legi a avut ca efect, în cursul anului 2013, scoaterea de pe rolul Secției de contencios administrativ și fiscal și trimiterea către curțile de apel a unui număr de 2400 de cauze, cu consecința devansării cu 5 luni a celui mai îndepărtat prim termen de judecată fixat în procedura de repartizare aleatorie.

Acest efect pozitiv asupra încărcăturii secției menționate a fost însă doar temporar, fiind contracarat de tendința constantă de creștere a

numărului de cauze nou intrate, de complexitatea imprimată de dinamica vieții sociale și economice și de impactul pe care aplicarea Noului cod de procedură civilă l-a avut în privința duratei de soluționare a cauzelor, urmare a efectuării procedurii de pregătire a dosarelor și de filtrare a recursurilor în condițiile art. XVII din Legea nr. 2/ 2013 și art 493 din Codul de procedură civilă.

De aceea, în cursul anului 2015, Secția de contencios administrativ și fiscal a formulat o nouă serie de propuneri de modificare a normelor de competență în materie, în scopul degrevării activității și creării premiselor pentru soluționarea litigiilor într-un termen rezonabil.

Desigur că transpunerea acestor propuneri într-un proiect de act normativ trebuie să ia în considerare și impactul pe care modificările legislative propuse l-ar avea asupra activității celorlalte instanțe cu competență în materia contenciosului administrativ și fiscal (tribunale și curți de apel), dar, în limitele atribuțiilor funcției, îmi propun continuarea demersurilor în acest sens.

În altă ordine de idei, problemele privind delimitarea competenței celor două secții civile ale Înaltei Curți și, în egală măsură, cele ivite în desfășurarea activității tribunalelor specializate, soldate (în cel de-al doilea caz) cu promovarea unui recurs în interesul legii, mi-au format opinia necesității unei intervenții legislative în completarea și clarificarea prevederilor art. 226 din Legea nr. 71/2011, pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil, care conferă Consiliului Superior al Magistraturii atribuția de a înființa, la propunerea colegiului de conducere al instanței, în raport cu numărul cauzelor, în cadrul secțiilor civile, complete specializate pentru soluționarea anumitor categorii de litigii, în considerarea obiectului sau naturii acestora, indicând doar cu titlu exemplificativ: cererile în materie de insolvență, concordat preventiv și mandat ad hoc; cererile în materia societăților reglementate de Legea nr. 31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și a altor societăți, cu sau fără personalitate juridică, precum și în materia registrului comerțului; cererile care privesc restrângerea, împiedicarea ori denaturarea concurenței; cererile privind titlurile de valoare și alte instrumente financiare. Este necesară o

intervenție legislativă pentru a se conferi un conținut efectiv prevederilor art. 228 alin. (2) din Legea nr. 71/2011, potrivit căroră la stabilirea cauzelor de competența tribunalelor specializate se va ține seama de numărul și natura cauzelor, de specializarea judecătorilor, de necesitatea valorificării experienței profesionale a acestora, precum și de volumul de activitate al instanței.

b. Adoptarea de măsuri administrative în vederea bunei funcționări a completelor de 5 judecători

Potrivit art. 19 alin. (2¹) din Legea nr. 304/2004, privind organizarea judiciară, în cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție funcționează Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, precum și 4 complete de 5 judecători.

Articolele 31- 33 din Legea nr.304/ 2004, modificate prin Legea nr.255/ 2014, pentru punerea în aplicare a Legii nr. 135/2010, privind codul de procedură penală și pentru modificarea unor acte normative care cuprind dispoziții procesual- penale, cuprind unele detalieri legate de numărul, componența și funcționarea completelor de 5 judecători, dar conținutul lor este afectat de serioase imperfecțiuni ale tehnicii normative, atenția legiuitorului fiind în mod evident concentrată asupra formațiunilor de judecată în materie penală.

Pentru a organiza punerea în aplicare a normelor legale a fost necesar să se intervină la nivelul legislației secundare, mai exact prin Regulamentul de organizare și funcționare administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, în care au fost introduse prevederi privind numărul completelor de 5 judecători, modul de stabilire a componenței lor, conducerea completelor, rezolvarea situațiilor de incompatibilitate sau imposibilitate de participare a unui judecător la ședințele de judecată.

Prevăzute în Legea nr. 304/2004 în cadrul aceluiași text normativ- art. 19 alin. (2¹)- completele de 5 judecători sunt formațiuni de judecată prin

care Înalta Curte își exercită funcția de instanță de judecată, diferite, prin fundamente, de completele de recurs în interesul legii și de completele pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, prin intermediul cărora instanța supremă își exercită rolul constituțional de unificare a practicii judiciare.

În pofida rolului diferit și cu toate că, așa cum am menționat anterior, Regulamentul Înaltei Curți conține dispoziții prin care clarifică unele aspecte legate de componența și funcționarea completelor de 5 judecători, acestea nu sunt reglementate ca un compartiment distinct, cu propria identitate și organizare în structura instanței supreme.

Art. 29² din Regulament prevede că la ședințele de judecată ale completelor de 5 judecători participă prim- magistratul asistent, un magistrat asistent șef sau un alt magistrat, desemnat de președinte sau de un vicepreședinte, dintre magistrații asistenți repartizați la completele pentru soluționarea recursurilor în interesul legii și completele pentru dezlegarea unor chestiuni de drept.

Cât privește grefierii, conform art. 55² din Regulament, președintele Înaltei Curți face repartizarea acestora în secții, la Secțiile Unite, completele pentru soluționarea recursurilor în interesul legii, completele pentru dezlegarea unor chestiuni de drept și completele de 5 judecători, precum și în alte compartimente, aparent completele de 5 judecători constituind unul dintre compartimentele enumerate în text.

Între dispozițiile Regulamentului și structura organizatorică a Înaltei Curți de Casație și Justiție nu există o corespondență, doar Secțiile Unite fiind organizate drept compartiment distinct, din care fac parte magistrații asistenți și grefieri, fără o alocare a posturilor între formațiunile de judecată și cele prin care se pun în practică mecanismele de unificare a practicii judiciare.

Având în vedere competența specifică și procedura de judecată net diferită aplicabilă în cazul completelor de 5 judecatori față de cele ale completelor de unificare a practicii judiciare, pentru eficientizarea activității și sporirea calității actelor de procedură sunt necesare modificări

corespunzătoare ale Regulamentului privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție și măsuri de reorganizare a compartimentelor și de reconfigurare a statului de funcții, prin crearea unor structuri separate, care să includă posturi de magistrat asistent și personal auxiliar de specialitate alocate în mod expres acestor formațiuni de judecată, pe materii, distinct de cele alocate completelor pentru soluționarea recursurilor în interesul legii și completelor pentru dezlegarea unor chestiuni de drept.

În fine, se cuvine mențiunea că vicepreședintele, în limitele atribuțiilor funcției, poate conduce ședințele de judecată ale completelor de cinci judecători, conform art. 28 alin. (4) din Regulament, activitate care facilitează identificarea, preîntâmpinarea și corectarea problemelor de practică neunitară sau a eventualelor disfuncții organizatorice.

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE ÎN EXERCITAREA FUNCȚIEI DE UNIFICARE A PRACTICII JUDICIARE

Obiective:

- a. Măsuri administrative privind organizarea completelor de recurs în interesul legii și a completelor pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în alte materii decât cea penală;
- b. Participarea la ședințele organizate de Secția I civilă, Secția a II-a civilă și Secția de contencios administrativ și fiscal pentru dezbaterrea problemelor de drept;
- c. Măsuri privind accelerarea ritmului de publicare a deciziilor pronunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție;
- d. Accentuarea dialogului Înaltei Curți de Casație și Justiție cu celelalte instanțe.

Rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție în unificarea practicii Judiciare este consacrat prin art. 126 alin. (3) din Constituția României: *„Înalta Curte de Casație și Justiție asigură interpretarea și aplicarea unitară a legii, potrivit competenței sale”*.

Justiția este un serviciu public a cărui principală misiune este aceea de „a spune dreptul” în coordonatele trasate de prevederile constituționale, este „unică, imparțială și egală pentru toți”, caracterul unitar, coerent al jurisprudenței fiind nu doar un scop în sine, ci și un indicator calitativ important al performanței sistemului judiciar.

Practica neunitară poate fi generată de un complex de factori din planuri diferite, de la probleme legate de instabilitatea legislativă și carențele de calitate a legii ori instabilitatea contextului social- economic în care este adoptată și se aplică aceasta și până la accesibilitatea jurisprudenței sau

gradul de implicare a fiecărui actor al activității judiciare în propria pregătire profesională și în asigurarea unui act de justiție de calitate.

De aceea, pe lângă mecanismele procesuale reglementate în Codul de procedură civilă pentru asigurarea unei practici judiciare unitare am inclus în acest capitol obiective privind ședințele organizate în cadrul secțiilor pentru dezbaterile problemelor de jurisprudență, conform art. 33 din Regulament, publicarea deciziilor pronunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție și dialogul instanței supreme cu celelalte instanțe.

a. Organizarea completelor de recurs în interesul legii și a completelor pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în alte materii decât cea penală

Așa cum am menționat și anterior, în organizarea actuală Înaltei Curți nu există structuri sau compartimente distincte corespunzătoare completelor de recurs în interesul legii și completelor pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, Secțiile Unite având alocate (la nivelul lunii septembrie 2016) 16 posturi de magistrat asistent și 19 posturi de greșier, afectate celor două tipuri de formațiuni de unificare a practicii judiciare și completelor de 5 judecători.

Art. 27³ din Regulament prevede că la ședințele de judecată ale completelor pentru soluționarea recursurilor în interesul legii participă prim-magistratul asistent ori un magistrat asistent desemnat de președinte sau, în lipsa acestuia, de unul dintre vicepreședinți, dintre magistrații asistenți repartizați la completele pentru soluționarea recursurilor în interesul legii, completele pentru dezlegarea unor chestiuni de drept și completele de 5 judecători, în funcție de problema de drept care a fost soluționată diferit de instanțele judecătorești și de specializarea magistratului asistent.

O reglementare similară cuprinde art. 27⁶ din Regulament, în cazul completelor pentru dezlegarea unor chestiuni de drept.

Așa cum am afirmat și anterior, sunt necesare modificări ale Regulamentului privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție și măsuri de reorganizare a compartimentelor și

de reconfigurare a statului de funcții, prin crearea unor structuri separate, care să includă posturi de magistrat asistent și grefier alocate în mod expres completelor pentru soluționarea recursurilor în interesul legii și completelor pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, cu repartizarea rațională a atribuțiilor de serviciu, în funcție de specializarea corespunzătoare ramurii de drept în care se încadrează obiectul sesizării.

Acest obiectiv presupune o bună colaborare cu vicepreședintele în materie penală, pentru identificarea celor mai adecvate măsuri organizatorice și practici de gestionare a dosarelor, în raport cu specificul materiei.

În ceea ce privește judecătorii care fac parte din completele pentru unificarea practicii judiciare, conform prevederilor din Regulament, aceștia sunt desemnați, prin tragere la sorți, după caz, fie de către președintele Înaltei Curți sau, în lipsa acestuia, de unul dintre vicepreședinți, fie de președintele secției corespunzătoare sau de un judecător desemnat de acesta, în cazul sesizărilor în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile ce intră în competența unei singure secții. Această modalitate de desemnare asigură caracterul aleatoriu prevăzut în Legea nr.304/ 2004, privind organizarea judiciară, dar în același timp poate genera, în practică, diferențe de volum de activitate între judecătorii instanței supreme, împrejurare care pune problema necesității unei analize a posibilului efect de dezechilibrare a activității într-o perioadă de referință și, în caz afirmativ, identificarea unui algoritm care să înlăture acest efect.

Pentru perioada corespunzătoare viitorului mandat al vicepreședintelui cu atribuții în materie civilă este de semnalat, de asemenea, incidența prevederilor art. 520 alin. (6) din Codul de procedură civilă, care ar urma să se aplice sesizărilor prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept formulate în procesele pornite începând cu data de 1 ianuarie 2017, conform art. XIX alin. (1) din Legea nr. 2/2013, privind unele măsuri pentru degrevarea instanțelor judecătorești, precum și pentru pregătirea punerii în aplicare a Legii nr. 134/2010, privind Codul de procedură civilă.

Spre deosebire de reglementarea actuală, în care sesizările care privesc activitatea unei singure secții se judecă de un complet format din

președintele secției corespunzătoare a Înaltei Curți de Casație și Justiție sau de un judecător desemnat de acesta și 8 judecători din cadrul secției respective, prevederea legală indicată mai sus mărește la 12 numărul de judecători care urmează să facă parte din completul pentru dezlegarea unei chestiuni de drept.

În condițiile în care numărul de posturi de judecător din statul de funcții nu este ajustat corespunzător, numărul de sesizări în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unei chestiuni de drept este într-o tendință de creștere constantă, iar procedura specifică mecanismului de unificare a practicii judiciare se derulează în paralel cu activitatea de judecată a recursurilor și a celorlalte cauze de competența Înaltei Curți, menținerea datei de referință de 1 ianuarie 2017 poate constitui o vulnerabilitate, cel puțin pentru activitatea secției sau secțiilor pentru care intrarea în vigoare a Noului cod de procedură civilă nu a avut un impact în sensul scăderii volumului de activitate.

În aceiași termeni se pune și problema discutatei modificări a Codului de procedură civilă în sensul extinderii sesizării prealabile asupra chestiunilor de drept procesual, care prezintă, în plus, și riscul suspendării unui număr mare de dosare aflate pe rolul instanțelor, prin aplicarea prevederilor art.520 alin. (2) și (4) din Codul de procedură civilă, ceea ce ar face ca un mecanism procedural conceput cu scopul fundamental pozitiv al unificării practicii judiciare să fie deturnat într-un instrument de tergiversare a judecării proceselor.

Până la o evaluare aprofundată a impactului pe care preconizata modificare legislativă l-ar avea asupra activității instanțelor, doresc să semnalez că reglementarea actuală a fost interpretată într-un mod flexibil și inovativ în jurisprudența completelor pentru dezlegarea unor chestiuni de drept din cadrul Înaltei Curți, fiind acceptată admisibilitatea procedurii hotărârii prealabile și în cazul chestiunilor de drept procedural care au aptitudinea de a produce un efect determinant asupra soluționării fondului cauzei.

b. Participarea la ședințele organizate de Secția I civilă, Secția a II-a civilă și Secția de contencios administrativ și fiscal pentru dezbaterile problemelor de drept

Începând cu anul 2006, secțiile Înaltei Curți de Casație și Justiție au pus în practică, pe rând, mecanismul administrativ prevăzut în art. 33 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a instanței supreme, care și-a dovedit în timp eficiența în unificarea practicii judiciare a secțiilor Înaltei Curți, în armonizarea practicilor la nivelul întregii instanțe supreme, în orientarea jurisprudenței celorlalte instanțe și în formarea unei culturi a disciplinei jurisdicționale. În același timp, ședințele secțiilor au constituit un veritabil instrument de învățământ profesional, prin schimbul de idei pe care l-au prilejuit cu privire la măsurile de aplicare a Noului cod de procedură civilă, interpretarea și aplicarea dreptului național, cunoșterea și valorificarea jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului și a Curții de Justiție a Uniunii Europene.

Conform normei administrative menționate mai sus, președinții de secții convoacă judecătorii secției și supun dezbaterilor jurisprudența și alte probleme de interes general, în vederea măsurilor necesare pentru buna desfășurare a activității secției. La dezbateri pot participa magistrații-asistenți din cadrul secției, cu vot consultativ, precum și invitați din celelalte secții și din compartimentele Înaltei Curți de Casație și Justiție, fără drept de vot. Măsurile se adoptă cu votul majorității judecătorilor prezenți, inclusiv al președintelui.

Soluțiile de principiu și de unificare a practicii judiciare adoptate în acest cadru nu au forța obligatorie atașată hotărârilor pronunțate în cadrul mecanismelor de unificare a practicii judiciare reglementate prin Codul de procedură civilă, dar au avantajul de a oferi o cale mai rapidă și mai suplă de preîntâmpinare sau de reglare a divergențelor de jurisprudență, dovedindu-și valoarea în practică.

Participarea vicepreședinților, conform repartizării stabilite de președinte, la ședințele în care secțiile dezbate probleme de drept este prevăzută în art. 15 alin. (1) lit. d) din Regulament, având rolul de a facilita

comunicarea între secții, evitarea paralelismelor și armonizarea punctelor de vedere asupra problemelor de drept comune ivite în activitatea secțiilor.

c. Publicarea deciziilor pronunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție

Accesibilitatea și cunoașterea jurisprudenței instanței supreme constituie un mijloc eficient de evitare a practicii neunitare, atât la nivelul diferitelor formațiuni de judecată ale Înaltei Curți de Casație și Justiție cât și pentru celelalte instanțe. În același timp, vizibilitatea practicii judiciare poate contribui la conturarea unui orizont de așteptare mai realist în rândul destinatarilor actului de justiție.

Deloc întâmplator, Strategia de dezvoltare a sistemului judiciar 2015-2020, aprobată prin HG nr. 1155/ 2014, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 19 din 12 ianuarie 2015, include publicarea hotărârilor judecătorești ca obiectiv pentru asigurarea transparenței și informatizării actului de justiție, prin implementarea unui program informatic îmbunătățit pentru accesarea informației relevante, continuarea publicării hotărârilor judecătorești ale ÎCCJ, integral, pe pagina de internet a instanței supreme, optimizarea paginii de web a ÎCCJ, continuarea activității de elaborare a buletinelor periodice de jurisprudență (capitolul „ Direcții de acțiune, obiective strategice și obiective specifice”, obiectivul D.2) și reafirmă rolul publicării hotărârilor judecătorești relevante în unificarea practicii judiciare, cu scopul final al îmbunătățirii actului de justiție (capitolul „ Direcții de acțiune, obiective strategice și obiective specifice”, obiectivul E.2).

În acest scop, este necesară accelerarea ritmului de selectare, prelucrare și transmitere către secții a deciziilor relevante, pentru a fi puse în dezbaterea judecătorilor în vederea publicării, în paralel cu creșterea numărului de hotărâri publicate integral și identificarea unor cuvinte cheie și criterii de căutare clare, care să faciliteze accesul la acestea.

d. Dialogul Înaltei Curți de Casație și Justiție cu celelalte instanțe

În temeiul art. 27 alin. (2) din Legea nr. 304/2004, privind organizarea judiciară, președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție poate încuviința ca judecătorii să se informeze la sediul instanțelor asupra aspectelor privind aplicarea corectă și unitară a legii, făcând cunoscută jurisprudența instanței supreme, și să constate situații care justifică propuneri de îmbunătățire a legislației.

Cu puține excepții, volumul de activitate al instanței supreme nu a fost de natură să încurajeze implicarea judecătorilor săi în această activitate și participarea lor la ședințele de practică neunitară organizate de curțile de apel, dar având un exercițiu al dialogului cu reprezentanți ai altor instanțe, dobândit în cadrul activităților de formare continuă și al întâlnirilor președinților secțiilor de specialitate, organizate prin Institutul Național al Magistraturii cu concursul Consiliului Superior al Magistraturii, am constatat importanța implicării judecătorilor Înaltei Curți de Casație și Justiție pentru transmiterea propriei jurisprudențe și consolidarea respectului față de instanța aflată în vârful sistemului judiciar.

Comunicarea directă cu privire la problemele de drept care pot genera jurisprudență neunitară poate fi asigurată și prin sistemul de videoconferință, funcțional din anul 2012.

Nu în ultimul rând, comunicarea Înaltei Curți de Casație și Justiție cu celelalte instanțe se realizează prin transmiterea promptă către curțile de apel a soluțiilor de principiu și de unificare a practicii judiciare adoptate în ședințele secțiilor.

IMPLICAREA ÎN PROCESUL LEGISLATIV ȘI ÎN COLABORAREA ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE CU ALTE AUTORITĂȚI PUBLICE

În limitele mandatului acordat de președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție, îmi propun, cu sprijinul Direcției legislație, studii, documentare și informatică juridică, urmărirea procesul legislativ pentru identificarea proiectelor de acte normative relevante pentru sistemul de justiție, statutul magistraților și activitatea de judecată, formularea de observații și amendamente și participarea la lucrările comisiilor de specialitate ale camerelor Parlamentului.

De urmărirea procesului legislativ ține și analiza actelor normative în vederea identificării elementelor de neconstituționalitate a legii și recurgerii la prerogativa conferită Înaltei Curți de Casație și Justiție prin art.25 lit.c) din Legea nr.304/2004, de sesizare a Curții Constituționale pentru exercitarea controlului de constituționalitate anterior promulgării.

Totodată, în exercitarea atribuției prevăzute în art.27 alin. (1) din Legea nr. 304/2004, privind organizarea judiciară („La sfârșitul fiecărui an, Înalta Curte de Casație și Justiție, în Secții Unite, stabilește cazurile în care este necesară îmbunătățirea legislației și le comunică ministrului justiției.”), îmi propun să contribui la formularea unor propuneri pentru înlăturarea dispozițiilor neclare, necorelate sau susceptibile de a genera jurisprudență neunitară, decelate în activitatea Înaltei Curți, luând în considerare și obiectivele propuse de președinte.

În acest sens, am în vedere, cu titlu de exemplu, imperfecțiunile normative existente în cuprinsul art. 31- 33 din Legea nr. 304/2004, privind organizarea judiciară, în ceea ce privește organizarea și compunerea completelor de 5 judecători; completarea normelor procesual- civile privind mecanismele de unificare a practicii judiciare cu prevederi referitoare la regimul incompatibilităților, posibilitatea formulării de opinii separate, rezolvarea situațiilor de neîntrunire a majorității calificate prevăzute pentru adoptarea hotărârilor, stabilirea realistă a termenelor de soluționare și a regulilor de compunere a completelor de judecată; necesitatea adoptării unor

norme mai clare privind competența tribunalelor specializate; modificarea unor norme de competență în materia contenciosului administrativ și fiscal și modificarea și completarea Legii contenciosului administrativ nr. 554/2004, pentru clarificarea regimului juridic al motivului de revizuire constând în încălcarea dreptului Uniunii Europene și înlăturarea necorelărilor privind calea de atac în procedura de executare.

De asemenea, în limitele mandatului conferit de președinte, îmi propun să sprijin eforturile acestuia în colaborarea cu executivul pentru aprobarea unui buget adecvat Înaltei Curți de Casație și Justiție și pentru asigurarea unui sediu corespunzător, menționată ca obiectiv specific pentru atingerea obiectivului strategic al consolidării capacității administrative a instanțelor și parchetelor, în Strategia de dezvoltare a sistemului judiciar 2015- 2020, aprobată prin HG nr. 1155/ 2014, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 19 din 12 ianuarie 2015.

Rezolvarea problemei sediului constituie un obiectiv prioritar al conducerii instanței supreme, știut fiind că de mai mulți ani Înalta Curte se află într-o notorie situație “de avarie”, caracterizată prin insuficiența sălilor de judecată, a spațiilor cu destinația de birouri pentru personal și a spațiilor de depozitare a dosarelor și altor documente arhivistice, gradul de supraaglomerare și starea în care se află clădirea fiind de natură să submineze, prin ele însele, nu numai desfășurarea în bune condiții a activității de judecată, ci și respectul față de instanța plasată prin prevederile constituționale în vârful puterii judecătorești.

CONCLUZII

În conceperea prezentului proiect, am pornit de la premisa importanței unei coeziuni reale a echipei de conducere, în care viziunea vicepreședinților asupra direcțiilor de acțiune și obiectivele propuse pentru sporirea calității actului de justiție și pentru funcționarea eficientă a instanței trebuie să fie compatibilizate cu viziunea președintelui și să contribuie la îndeplinirea obiectivelor propuse de acesta, astfel ca mesajul transmis de echipa de conducere să fie unitar.

De asemenea, având în vedere soluțiile inovatoare și măsurile care și-au dovedit eficiența în anii precedenți, nu mi-am propus o analiză exhaustivă a tuturor atribuțiilor pe care le-ar putea exercita vicepreședintele în materie civilă, conform Regulamentului privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție și mandatului încredințat de președinte, ci doar a acelor care privesc unele aspecte identificate ca fiind susceptibile de o îmbunătățire sau chiar o reconfigurare.

Rezumând și sintetizând toate ideile expuse anterior, obiectivele propuse pentru exercitarea funcției de vicepreședinte cu atribuții în materie civilă sunt următoarele:

➤ Obiective legate de activitatea Înaltei Curți de Casație și Justiție ca instanță de judecată:

- Echilibrarea volumului de activitate al celor trei secții non- penale;
- Măsuri administrative privind organizarea completelor de 5 judecători în materie civilă.

➤ Obiective vizând activitatea de unificarea practicii judiciare:

- Măsuri administrative privind organizarea completelor de recurs în interesul legii și a completelor pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în alte materii decât cea penală;

- Implicarea în dezvoltarea comunicării dintre secții prin participarea la ședințele organizate de Secția I civilă, Secția a II-a civilă și Secția de contencios administrativ și fiscal pentru dezbaterile problemelor de drept;
 - Măsuri privind accelerarea ritmului de publicare a deciziilor pronunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție;
 - Accentuarea dialogului Înaltei Curți de Casație și Justiție cu celelalte instanțe.
- Implicarea în procesul legislativ și în colaborarea Înaltei Curți de Casație și Justiție cu alte autorități publice, pentru o legislație mai clară și mai coerentă, aprobarea unui buget adecvat și asigurarea unui sediu corespunzător instanței supreme.

În fine, deși nu le-am alocat un capitol anume din prezentul proiect, imperfecțiunile normative și necorelările identificate în Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție cu prilejul definirii obiectivelor enunțate mai sus m-au condus către concluzia că instanța supremă are nevoie de un nou regulament care să traseze mai clar normele administrative de punere în aplicare a coordonatelor prevăzute în Constituția României, în Legea nr. 304/2004, privind organizarea judiciară și în noile coduri de procedură în materie civilă și penală, într-un mod adecvat poziției Înaltei Curți de Casație și Justiție în cadrul puterii judecătorești și misiunii sale constituționale.

